

# Newsletter o hybridných hrozbách v SR

Prehľad indikátorov v prvej polovici októbra 2024

## A. Zhrnutie

V prvej polovici októbra boli v oblasti hybridných hrozieb zachytené indikátory šírenia dezinformácií, nepriateľskej propagandy, ale aj **niektoré zaujímavé aktivity týkajúce sa manipulácie obyvateľov Slovenska**, a to v súlade so zámermi ruskej propagandy.

V slovenskom informačnom priestore **dominovali naratívy, ktoré sa snažili znížiť dôveryhodnosť partnerov v EÚ a NATO**. EÚ bola kritizovaná najmä za presadzovanie Green Dealu, podporu elektromobility a sankcie voči Rusku, zatiaľ čo NATO bolo obviňované z provokácií Ruska a snahy zatiahnuť Slovensko do vojny.

Silný dosah mali **naratívy glorifikujúce Rusko, predovšetkým v súvislosti s návštevou europoslancu Blahu v Moskve**, a naratívy ospravedlňujúce anexiu Krymu tvrdením, že Ukrajina sa o Krym nestarala, zatiaľ čo Rusko zabezpečilo zlepšenie životných podmienok.

V offline priestore dominovala **správa o prenikaní proruského sektárskeho hnutia AllatRa (Tvorivá spoločnosť) do štátnych inštitúcií, vrátane prokuratúry a ministerstva vnútra**, pričom prokurátorka spojená s týmto hnutím využila svoju pozíciu na vyšetrovanie novinárov za články o tomto hnutí.

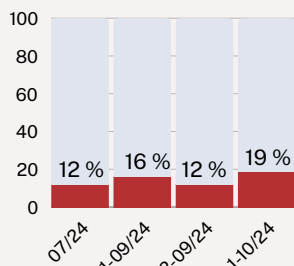
Významný vplyv mali aj **dezinformačné naratívy spojené so "správou" skúmajúcou priebeh pandémie COVID-19 na Slovensku**. Tvrdenia, ktorými bola táto správa podporená, spolu s jej predpokladaným obsahom, slúžia ako ďalší nástroj na šírenie dezinformácií o vakcínach, ochorení COVID-19 a ruskej propagandy.

Pokračovala **snaha Ruskej federácie (RF) manipulovať súčasných a aj budúcich lídrov Slovenska**, tentokrát prednáškami pre študentov gymnázia. Zároveň ruské veľvyslanectvo na Slovensku pokračuje v propagácii možností pre mladých ľudí, zástupcov vlády a pedagógov zo Slovenska absolvovať rôzne stáže a študijné pobyty v Rusku.



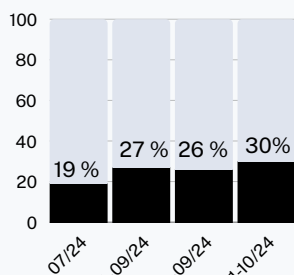
**Najväčším polarizačným naratívom bol prípad trenčianskeho gymnázia, ktoré bolo obviňované z šírenia LGBT propagandy prostredníctvom spomienky na obete teroristického útoku na Zámockej ulici v Bratislave.** Táto téma bola zneužívaná aj na strašenie "progresívnou vládou".

### Dezinformačný index



*Definícia dezinformačného indexu: Pomer videní a zdieľaní dezinformačných správ, zavádzajúcich správ a propagandy voči celkovému počtu videní a zdieľaní najšírenejších 500 príspevkov na sociálnych platformách (vážený priemer).*

### Index polarizácie spoločnosti



*Definícia indexu polarizácie spoločnosti: Pomer videní a zdieľaní príspevkov s potenciálom polarizovať spoločnosť voči celkovému počtu videní a zdieľaní najšírenejších 500 príspevkov na sociálnych platformách (vážený priemer).*

## B. Šírené dezinformačné naratívy, zavádzajúce správy a propaganda

V hodnotenom období sa šírili najmä témy reflektujúce prebiehajúce udalosti na Slovensku a v Európe. Najviac boli šírené naratívy (s príkladmi uvedenými v odkazoch), ktoré podporovali nasledujúce strategické zámery:

- **Znižovať dôveryhodnosť partnerov v EÚ a NATO** (viac ako 26 000 zdieľaní a 997 000 videní):
  - často sa spomína, že NATO provokuje Rusko, rovnako provokujú aj pobaltské štáty. Predstavitelia EÚ a členovia europarlamentu sú prezentovaní ako militaristi a vojnoví štváči, ktorí nás chcú zatahnúť do vojny s Ruskom.
  - EÚ je prezentovaná ako odtrhnutá od reality kvôli podpore Green Dealu, podpore elektromobility a sankcií voči Rusku.
- **Glorifikácia Ruskej federácie** (viac ako 900 zdieľaní, viac ako 584 000 videní):
  - rezonovala návšteva europoslancu Blahu v Rusku, kde sa ospravedlňoval za rusofóbiu západu a kritizoval EÚ a NATO. Takáto návšteva podkopáva oficiálnu vládnu politiku, ktorá podporuje vstup Ukrajiny do EÚ a obhajuje jej územnú integritu. Okrem toho zvyšuje polarizáciu spoločnosti, pretože môže posilniť proruské nálady medzi niektorými skupinami na Slovensku.
  - Šírili sa aj správy obhajujúce ruskú okupáciu Krymu, argumentujúc, že Ukrajina sa o Krym nestarala a dopúšťala sa takzvaného "vodného terorizmu". Tvrdilo sa, že ruská okupácia priniesla výrazné zlepšenie životnej úrovne obyvateľov Krymu.
- **Spochybnenie pomoci a podpory Ukrajine** (viac ako 7400 zdieľaní a 355 000 videní):
  - časté zmienky o tom, že Ukrajina vedie vojnu bez zmyslu a že Ukrajinský prezident plánuje tretiu svetovú vojnu, vrátane zapojenia Slovenska do vojny s Ruskom.
  - Ukrajina nám zastaví prívod plynu z Ruska a my im ideme aj tak pomáhať.

## C. Prehlbovanie polarizácie spoločnosti

Zaznamenané boli indikátory, ktoré majú vysoký potenciál rozdeľovať spoločnosť na Slovensku, v odkazoch sú uvedené príklady jednotlivých indikátorov:

### 1. LGBTI a progresívne hodnoty:

- rezonovala hlavne téma trenčianskeho gymnázia, ktoré bolo obviňované z šírenia LGBT propagandy a po nátlaku niektorých politikov zrušilo spomienku na obe teroristického útoku na Zámockej ulici v Bratislave. Téma bola zneužívaná aj na strašenie "progresívnou vládou" a na obviňovanie ministerstva školstva z "vyhrážania sa vlastencom".

### 2. Ruská agresia proti Ukrajine:

- Šírili sa správy spochybňujúce ochotu EÚ a NATO pomáhať Ukrajine, pričom sa šírilo aj spochybňovanie Zelenského mierového plánu. Objavovali sa aj výzvy na zabitie Zelenského kvôli tomu, že škodí Ukrajincom.

### 3. Kritika Európskej únie:

- Objavovali sa časté zmienky o podpore Viktora Orbána a jeho politiky, jeho postoje sú označované za prejav slobody slova. Šírila sa kritika Európskej únie za jej politiku, najmä v súvislosti s vojnou na Ukrajine a ekologickou agendou.



## D. Ostatné indikátory hybridných hrozieb

### Sekta AllatRa na Slovensku

V prvej polovici októbra rezonovala na Slovensku a v Českej republike kauza spojená so spoločnosťou AllatRa (na Slovensku známa aj ako Tvorivá Spoločnosť), ktorú prvýkrát zverejnil denník SME.

Českú novinárku **Kristinu Cirokovú**, reportérku portálu **Seznam Zprávy**, začala vyšetrovať prokurátorka žilinskej prokuratúry v súvislosti s jej reportážou o sektách, konkrétne o vodcovi sekty **AllatRa**, ktorý je na Ukrajine stíhaný za šírenie **prokremelskej propagandy a schvaľovanie vojny** a

ktorý sa údajne schováva na Slovensku. Ciroková má byť podozrivá z trestného činu založenia, podpory a propagácie hnutia smerujúceho k potlačeniu základných práv a slobôd. Vyšetrujú ju na základe tvrdenia, že údajne propagovala ideológiu antikultových hnutí. Podľa zistení denníka SME aj ďalších médií vedie tento prípad prokurátorka, ktorá v minulosti aktívne agitovala za AllatRu, dokonca priamo pozývala kolegov na konferencie tohto spoločenstva. Prokurátorka odmietla komentovať prípad pre médiá, pričom tvrdí, že prokuratúra koná v súlade so zákonom. Prokurátorka, ktorá stíhala novinárku Cirokovú, je v súčasnosti disciplinárne stíhaná. Generálna prokuratúra 18. októbra zastavila stíhanie vo veci sekty AllatRa.



Snímka znázorňujúca zásah ukrajinských bezpečnostných zložiek proti hnutiu AllatRa, zdroj: <https://mvs.gov.ua/en/news/pravoohoronci-likvidovali-dzialnist-sekti-allatra-iaka-prosuvala-v-ukrayini-prokremlevski-ideyi-video>

V médiách sa objavili informácie, že spoločnosť AllatRa má prívržencov v celej spoločnosti a jej podporovatelia, či priamo členovia môžu pracovať v mnohých ďalších inštitúciách štátnej správy SR. Reportéri STVR vypátrali dokonca ďalšiu prokurátorku, ktorá k spoločnosti inklinuje. Táto situácia zvyšuje zraniteľnosť Slovenska voči hybridným hrozbám, keďže AllatRa (Tvorivá Spoločnosť) je podľa zverejnených informácií priamo spojená s proruskou propagandou a vykonáva aktivity v prospech Ruska. Táto kauza tiež ukazuje, ako hlboko môžu takéto spoločnosti preniknúť do spoločnosti a ako dokážu ovplyvňovať verejné inštitúcie.

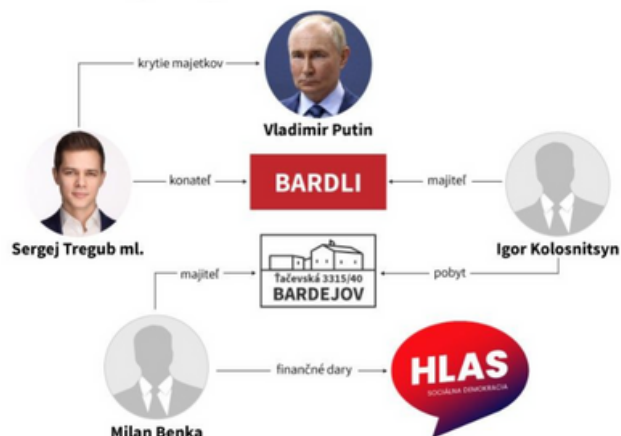
### Prepojenie slovenských podnikateľov na Rusko a financovanie vládnej strany

Investigatívny článok portálu InfoSecurity.sk odhalil **prepojenie účtovníka a daňového poradcu z Bardejova na ruských a ukrajinských podnikateľov**. Ukrajinský podnikateľ s majetkami v Rusku, ktorý bol v minulosti označený v rámci “Organized Crime and Corruption Project” ako účastník schémy na pranie špinavých peňazí, má v Bardejove prechodný pobyt na adrese spomínaného daňového poradcu.

V Bardejove na rovnakej adrese, kde pôsobia prevádzky daňového poradcu, má aj prechodný pobyt aj Sergej Tregub, ktorý je na sankčných zoznamoch Veľkej británie. Zároveň tento účtovník figuruje ako významný darca vládnej strane Hlas, ktorej poskytol 20 tisíc EUR.

Toto prepojenie predstavuje pre Slovensko vážne bezpečnostné riziko. Umožnenie pobytu osobám, ktoré sú na sankčných zoznamoch Veľkej Británie, ohrozuje národnú bezpečnosť, pretože tieto osoby môžu byť prepojené s ruskými geopolitickými záujmami. Navyše, finančná podpora pre vládnu stranu od jednotlivca napojeného na tieto štruktúry vzbudzuje obavy o možnom vplyve zahraničných aktérov na slovenskú politiku. Takéto prepojenia by mohli byť zneužitú na destabilizáciu krajiny a podporu ruských záujmov, čo by mohlo mať ďalekosiahle následky pre politickú stabilitu a suverenitu Slovenska.

## aktuality.sk Čo majú spoločné Hlas a Putin



Snímka znázorňujúca prepojenie medzi bardejovským podnikateľom, ruským a ukrajinským občanom, zdroj: <https://www.aktuality.sk/clanok/G6k7zqh/uctovnik-u-ktoreho-maju-byvat-ludia-s-kontaktmi-na-putinovych-najblizsich-poslal-hlasu-desattisice-eur/>

### Kotlárová "správa" o manažovaní pandémie COVID-19

Splnomocnenec vlády Peter Kotlár predstavil začiatkom októbra 2024 správu o riadení a manažovaní zdrojov počas pandémie COVID-19. Napriek očakávaniam správa **neponúkla analýzu procesov riadenia, ale zamerala sa na kontroverzné témy**. Vo svojom vystúpení Kotlár odkazoval na tvrdenia amerického lekára Richarda Fleminga, konšpirátora odsúdeného v USA za podvod, ktorý koronavírus prirovnal k biologickej zbrani vytvorenej v čínskom laboratóriu s podporou USA.

Kotlár ďalej tvrdil, že neoverené mRNA vakcíny spôsobujú vážne zdravotné problémy, vrátane zmien v DNA, spontánnych potratov a náhlejšej srdcovej smrti. Rovnako sa vyjadril, že vírus SARS-CoV-2 bol vytvorený umelo a zámerne rozšírený počas armádnych olympijských hier vo Wuchane v roku 2019. Zopakoval aj nepravdivé tvrdenia o pokračovaní výskumu koronavírusu v ukrajinských laboratóriách financovaných Spojenými štátmi, pričom tieto konšpiračné teórie už boli mnohokrát objasnené. Kotlár dodal, že Ruská federácia deklarovala, že disponuje dôkazmi o týchto biolaboratóriách a podľa neho je to teda fakt.

Splnomocnenec vlády Peter Kotlár vo svojom vystúpení nepredložil žiadne nové informácie o riadení zdrojov počas pandémie COVID-19. Namiesto toho šíril konšpirácie o pôvode vírusu, ruskú propagandu o údajných biolaboratóriách na Ukrajine a tvrdenia Ruska prezentoval ako overené skutočnosti.

Nepodložené informácie, ktoré Kotlár použil na podporu svojej správy, utajovanie osôb, ktoré sa na jej príprave podieľali, a jeho dlhodobé pôsobenie na slovenskej konšpiračnej scéne vzbudzujú vážne pochybnosti o kompetentnosti splniť zadanú úlohu. Tým, že Peter Kotlár zastáva oficiálnu funkciu splnomocnenca vlády, stáva sa negatívnym príkladom kritického myslenia a zároveň ukážkovým príkladom občana SR podliehajúceho konšpiráciám a neschopného odolávať propagande nepriateľského štátu.

---

## Pokračovanie a rozširovanie ruských kultúrnych aktivít ruským veľvyslanectvom

V Ruskom dome v Bratislave sa 15. októbra uskutočnila **prednáška pre študentov Klubu mladých diplomatov z Gymnázia Alberta Einsteina, ktorú zorganizovalo Veľvyslanectvo Ruskej federácie na Slovensku**. Vzdelávacie aktivity sú súčasťou tzv. mäkkého pôsobenia, do ktorého patria aj dlhodobo propagované študijné ponuky v Rusku, ktoré pravidelne šíri ruská ambasáda.

Podobný príklad zahŕňa prezentáciu o SNP, ktorú Ruský dom v Bratislave organizoval 3. septembra, pričom sa využili rovnaké materiály, aké boli na prezentované na základnej škole v Nitre a boli označené za ruskú propagandu.

Vzdelávacie a kultúrne programy sú často využívané nepriateľským štátom ako súčasť stratégie, ktoré kombinujú vojenské, politické, ekonomické, informačné a kybernetické nástroje na podkopávanie stability a suverenity štátov. Účelom môže byť nábor pre spravodajské účely alebo šírenie dezinformácií alebo formovanie budúcich lídrov s prokremelskými postojmi.

### E. Ako dosiahnuť pozitívnu zmenu

- Vzhľadom na situáciu spojenú so spoločnosťou AllatRa (Tvorivá Spoločnosť), ktorá je spájaná s proruskou propagandou a podozreniami z ovplyvňovania verejných inštitúcií, by mal štát prijať niekoľko zásadných opatrení, týkajúcich sa najmä zvýšenia povedomia verejnosti o sektách. Je dôležité **vzdelávať zamestnancov štátu o nebezpečenstvách sektárskych organizácií a ich potenciálnom vplyve na verejný život, ako aj o hybridných hrozbách, ktoré vychádzajú zo zahraničnej propagandy**. Štát by mal investovať do kampaní na posilnenie kritického myslenia a mediálnej gramotnosti. Zároveň v prípade podozrení, že v štátnych inštitúciách pracujú ľudia prepojení na sekty, by malo dôjsť k preverovaniu ich činnosti a vyvodu dôsledkov tak, aby sa predišlo ďalšiemu šíreniu nebezpečných ideológií alebo ovplyvňovania pri výkone zverenej funkcie.
- V prípade odhalenia o prepojení účtovníka a daňového poradcu z Bardejova s osobami na sankčných zoznamoch, by štát mal **vykonávať hĺbkové preverenie všetkých osôb s prechodným pobytom v Slovenskej republike, ktoré sa nachádzajú na medzinárodných sankčných zoznamoch**. Je žiadúce, aby MV SR sprísnilo pravidlá a kritériá pre udelenie prechodného pobytu, najmä keď sú dotyčné osoby napojené na sankcionované osoby alebo podnikateľov s podozrivými aktivitami. Slovensko by malo aktívne spolupracovať s medzinárodnými orgánmi, ako sú Europol, Interpol, a krajiny ako Veľká Británia.
- Vzhľadom na prezentáciu “správy” o manažovaní pandémie COVID-19 a na situáciu spojenú s prednáškou organizovanou ruskou ambasádou by **na školách mali byť zavedené programy zamerané na rozvoj mediálnej gramotnosti a kritického myslenia**. Tieto programy by mali obsahovať informácie o zahraničných vplyvoch a stratégiách mäkkého pôsobenia. Štát by mal úzko spolupracovať so školami, aby zabezpečil, že vzdelávacie a kultúrne aktivity, ktoré organizujú zahraničné ambasády, budú starostlivo preverené. Navrhujeme pri týchto aktivitách plne spolupracovať s občianskym sektorom.